

Стопански сектор – развитие на бизнеса, промишлеността и селското стопанство

В Община Банско е застъпено развитието на малкия и средния бизнес, динамично развитие на сектора туризма и услугите.

На територията на Общината работят следните по-мащабни промишлени предприятия:

1. Завод за телефонна апаратура гр. Банско - отрасъл електроника, осигурява около 200 работни места, но е със структурни и маркетингови затруднения. Тенденциите в развитието му са свързани с тотални отраслово пренасочване на дейността и необходимост от инвестиции за добиване на дълготрайни материални и нематериални активи.

2. “Пиринска Мура” АД - гр. Банско - отрасъл дървопреработване, производство на столове предимно за износ, осигуряващо над 500 работни места. Дейността на предприятието се характеризира с много добър маркетинг и относително добра ресурсна осигуреност с материали и квалифицирана работна сила.

3. ЕТ “Георги Петков” - с. Добринище - отрасъл лека промишленост, производство на спортни и други облекла, осигуряващо около 140 работни места. Произвежда продукция по лицензии на водещи външнотърговски марки в бранша предимно за износ с тенденция за увеличаване на оборотите и инвестициите.

4. “Елена Добринище” ООД - отрасъл лека промишленост, производство на спортни и други облекла, осигуряващо около 120 работни места.

5. “Метаксатекстил” ЕООД – с. Добринище - отрасъл лека промишленост, производство на спортни и други облекла, осигуряващо около 100 работни места.

В сферата на дървопреработването участват и 35 фирми обединени в Сдружението на дървопреработвателите в гр. Банско, които осигуряват около 800 работни места и с годишен оборот над 5 млн. лева. Част от тези фирми вече добиват размери за средния бизнес и произвеждат висококачествени мебели за износ в западноевропейски страни в продължение на около 5 години. Характеризират се с изключителна гъвкавост и динамични процеси на инвестиции и развитие, въпреки съществуващите заплахи от осигуряване на суровина и остарялост на машинните паркове.

Извън това сдружение работят около 50 фирми и занаятчии с по-малки мащаби.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАСОВИЯ СЕКТОР НА
ИКОНОМИКАТА СПОРЕД БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, брой**

Област	Микро фирми (до 10)			Малки фирми (11-15)			Средни фирми (51-100)		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Общо за областта	8574	7881	7550	465	474	538	107	116	131
Банско	292	334	386	12	17	23	6	5	4

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ НЕФИНАСОВИЯ СЕКТОР НА
ИКОНОМИКАТА СПОРЕД БРОЯ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, брой (продължение)**

Област	От 101 до 205 заети лица			Големи фирми (251+)			Общо		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Общо за областта	95	101	103	34	32	33	9275	8604	8355
Банско	2	3	3	2	1	1	314	360	415

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

В България предприятията от нефинансовия сектор в преобладаващата си част са много малки предприятия (микропредприятия) с не повече от 10 заети лица. Микропредприятията съставляват през 2002 г. 91.1% от общата съвкупност на предприятията в страната. Сред останалите групи фирми според броя на заетите в тях със значително по-голям брой са предприятията с персонал от 11 до 50 заети, чийто относителен дял е 6.8%, и фирмите с 51 до 100 заети с относителен дял 1.1%. По-големите предприятия - с над 100 до 250 заети и с над 250 заети, сумарно са приблизително толкова на брой колкото са средните предприятия.

Измененията, които настъпват през периода 1999 - 2002 г. в структурата на предприятията според числеността на персонала, са незначителни, като се наблюдава слаба тенденция на увеличаване дела на предприятията с 11 до 50 заети - от 5.5 на 6.8% и на предприятията с над 100 до 250 заети - от 0.4 на 0.7%. Делът на най-големите фирми (с над 250 заети) намалява от 0.7 на 0.3%.

За Банско ситуацията е почти идентична на общата за страната като в микропредприятията съставляват 75 % от заетите в икономиката за периода 2001-2002 год. Секторът на обществените предприятия се характеризира с относително по-равномерна структура по групи предприятия според броя на заетите в тях и се разграничава отчетливо от силно поляризираната структура на сектора на частните фирми. Най-много на брой са предприятията от обществения сектор с 11 до 50 заети, като относителният им дял през 2002 г. е 34.5%. Фирмите с до 10 заети са с по-малък дял - 26.9%, а останалите групи фирми заемат своята важна позиция със значителни дялове между 10.9 и 15.5%. Тази структура е в противовес на силно нехомогенната структура на предприятията от частния сектор, където повече от 91% са микропредприятия.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА СТОПАНСКИТЕ ЕДИНИЦИ ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР НА ИКОНОМИКАТА, хиляди лева

Област	Бруто продукция			Приходи от дейността			Нетни приходи от продажби		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Общо за областта	784676	823078	934576	1181731	1223341	1347774	1109235	1173922	1287255
Банско	20202	19295	23197	25544	27685	28968	24361	27072	27727

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА СТОПАНСКИТЕ ЕДИНИЦИ ОТ НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР НА ИКОНОМИКАТА, хиляди лева (продължение)

Област	Разходи за дейността			Печалба			Загуби		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Общо за областта	1075382	1141702	1272755	91402	71815	70841	31761	26231	33368
Банско	24748	27418	28962	1659	936	777	956	848	1111

ПРОИЗВЕДЕНА ПРОДУКЦИЯ ОТ ЧАСТНИТЕ ФИРМИ ПРИЛАГАЩИ ЕДНОСТРАННО СЧЕТОВОДНО ЗАПИСВАНЕ ПО ОБЩИНИ, хиляди лева

Област	Продукция			Нетни приходи от дейността			Относителен дял на продукцията, %		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Общо за областта	63306	68715	63456	142835	162749	119505	100	100	100
Банско	3208	2013	2697	8662	4696	5485	5	3	5

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

Югозападният район отбелязват значителен темп на нарастване на броя на малките и средните предприятия през периода 1999 - 2002 г. - съответно с 9.6 и 6.9%, и постигат успоредно с това повишаване на тяхната гъстота до най-високите стойности за страната (съответно 70 и 72) след Югоизточния район.

Като сфера със стратегическо значение за социално-икономическото развитие на Община Банско е туристическият бизнес. **През последните 3 години на територията на град Банско туризма е отрасъла с изключително динамични темпове на развитие, надвишаващи неколккратно средните за страната, което води до извода, че Община Банско е най-динамично развиващата се в страната в този отрасъл.** За периода 2001 – 2004 год. размерите на инвестициите в сферата на туризма е над 100 млн. лева, с което се регистрира скок в тенденциите за строителството в общината и позволи разкриването на над 500 работни места в

сферата на обслужването в туризма и около 400 места в сферата на строителството. Изградени бяха нови лифтови съоръжения и писти с високо техническо ниво, като за 2004 г. в Общинска администрация – Банско са издадени и 274 разрешителни за строеж, от които 79 са за хотели.

Отрасълът туризъм е с изключителни перспективи за развитие във почти всичките му разновидности на територията на цялата, имайки предвид уникалните възможности, като природо-географско разположение, културно-историческо наследство, автентичен бит и фолклор, както и вече внушителния размер на направените инвестиции.

Към м. Декември 2004 г. в Община Банско има 38 хотела, 5 почивни станции, 1 туристическа спалня, 18 къщи за гости и 64 частни квартири с обща леглова база 4421 легла, 159 заведения за обществено хранене. Открити са нови шест хотела, между които и един 5-звезден от веригата Кемпински, с което ще се добавят приблизително 950 легла.

Главната тенденция за развитието на туризма е през следващите няколко години в общината да са развити зимният туризъм, културният туризъм, балнеотуризмът и селският туризъм. Развитие на големият и малкият туристически бизнес. Преодоляване на дисбалансът между зимния и летния сезон, тъй като Общината има изграден имидж като уникално място за активна почивка и район, богат на много събития и прояви и предлага разнообразен, качествен и атрактивен туристически продукт, обезпечен с подобрен маркетинг и туристическа информация.

Този продукт ще цели привличането на посетители с висока и средна платежоспособност – български и чуждестранни специализирани туристи – любители на зимните спортове, природата и кратките почивки.

Общинската икономика е с висока обща динамика, поради процесите на реструктуриране на отраслите.

Динамика по отрасли и подотрасли.

Най-динамично развитие имат отраслите:

- туристическия бизнес (хотелиерство, ресторантьорство, услуги),
- дървопреработване,
- търговия.

Динамика по форми на собственост - най-висока е в частния сектор.

Сфера селско стопанство:

Растениевъдство

Община Банско разполага със 113 336 дка. стопанисвана земя. Обработваема – 55 485 дка в т.ч. 12 617 дка ливади и 57 851 дка пасища и мери. Земята се стопанисва изцяло от частни стопани, като на територията на Общината работят две земеделски кооперации. Най-голям дял в структурата на културите заемат картофите, царевицата и житните култури. Тютюна е основна техническа култура. Съществува база за механизирано сушене, която е предпоставка за отглеждане на широколистен сорт Вирджиния. Поради липса на пазари през последните години отглеждането на този сорт е спряно.

Други технически култури - в с. Баня започна работа цех за дестилация на етерични масла (1999г.) , но поради ниските изкупни цени на суровините, интерес за засаждане на други технически култури, засега няма.

Машинен и технологичен парк: остарял, енергонеефективен, амортизиран, с висока себестойност на услугите, които предлага. Не достига предимно прибираща техника: косачки, балиращи, картофовадещи и растителнозащитни машини.

ИЗВОДИ: Тютюнът е бил и остава за бъдеще културата с най-голямо значение за поминъка на населението.

ПОСЕВНА (ПЛОДОДАВАЩА) ПЛОЩ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ ЗА ОБЩИНА БАНСКО, декари

Култури	1996	1997	1998	1999	2000
Пшеница	3630	2800	2620	1480	2500
Ечемик	300	-	-	-	-
Царевица за зърно	2815	7000	9000	8000	7000
Фасул за зърно	762	1011	2015	1806	1510
Тютюн – общо	819	3104	2511	1506	900
Домати полски – общо	577	803	803	955	705
Пипер полски – зелен	422	602	700	800	705
Лук кромид - зрял	152	202	206	251	150
Картофи всичко	3033	10177	12098	9312	7000
Ябълки	-	-	-	-	-
Праскови	-	-	-	-	-
Лозя винени	116	116	116	116	116
Лозя десертни	-	-	-	-	-

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

ЖИВОТНОВЪДСТВО

СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ В ОБЩИНА БАНСКО, брой (в т. ч. и в частни земеделски стопанства)

Животни	1997	1998	1999	2000	2001
Говеда	1385	1043	1169	1161	1445
в т. ч. крави	855	898	1031	1021	1038
Свине	1702	1789	941	816	850
в т. ч. свине майки	27	19	11	14	7
Овце	6758	5459	5702	6223	5990
Кози	4515	5204	5294	5238	5000
Птици	12500	12148	11651	10495	11300
в т. ч. кокошки носачки	12000	10231	10141	8357	10100

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

ПРОИЗВОДСТВО НА МЛЯКО В ОБЩИНА БАНСКО

Вид мляко	1996		1997		1998		1999		2000	
	Произве ден продукт, хил. литри	Средна продукт ивност, литри	Произве ден продукт, хил. литри	Средна продукт ивност, литри	Произве ден продукт, хил. литри	Средна продукт ивност, литри	Произве ден продукт, хил. литри	Средна продукт ивност, литри	Произве ден продукт, хил. литри	Средна продукт ивност, литри
Краве	2528	3000	2733	3050	2747	3100	3089	3006	3006	2900
Овче	199	40	210	42	160	34	227	45	190	40
Козе	762	204	864	185	897	180	875	180	858	180

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

ПРОИЗВОДСТВО НА МЕД В ОБЩИНА БАНСКО

Област Общини	1996		1997		1998		1999		2000	
	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г
Общо за областта	84444	15000	106264	14271	126540	15953	131341	15110	108068	12495
Банско	8175	15000	8040	15000	7980	15000	10665	15000	10695	15000

ПРОИЗВОДСТВО НА ВЪЛНА В ОБЩИНА БАНСКО

Област Общини	1996		1997		1998		1999		2000	
	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г	Произве ден продукт, кг	Средна продукт ивност, г
Общо за областта	353814	2405	255915	2391	338851	2392	326250	2462	294489	2244
Банско	18603	3000	11192	2500	14630	2800	17551	3000	16098	2500

ПРОИЗВОДСТВО НА МЕСО В ЖИВО ТЕГЛО В ОБЩИНА БАНСКО¹, тонове

Област Общини	1996	1997	1998	1999	2000
Общо за областта	8561	6925	4804	5788	4400
Банско	3	4	1	6	-

¹ В производството на месо не са включени продадените за клане и закланите животни в общинските и държавните стопанства и частните кооперации и предприятия. Не се наблюдават частните земеделски стопанства по този показател.

Източник: Териториално статистическо бюро - Благоевград

Анализът на данните сочи, че на територията на Община Банско функционира селско стопанство от екстензивен тип, характеризиращо отглеждането на култури и животни предимно за задоволяване на нуждите в рамките на домакинствата. Наблюдава се много нисък ръст на инвестиции в аграрния сектор, висока степен на разпокъсаност на обработваемите земи, несигурни пазари за реализация на продукцията. Почвено-климатичните условия в общината са подходящи за отглеждането на тютюн, картофи, някои есенно-житни култури и овощни насаждения. Размерите на основно застъпените култури през последните 4 години са сравнително без промяна.

Към м. Декември 2004 г. в Общинска служба за земеделие и гори са регистрирани 85 земеделски производителя, като липсват земеделски кооперации.